

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyň JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **FVE CZECH a. s.**, se sídlem V Šáreckém údolí 764/1, Praha 6, zastoupené JUDr. Jiřím Kadeřábkem, advokátem, se sídlem Michalská 39/4, Litoměřice, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2014, č. j. 14492/14/5000-14203-711217, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2017, č. j. 5 Af 35/2014 – 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Specializovaný finanční úřad zamítl stížnosti žalobkyně na postup plátce daně (společnosti ČEZ Prodej, s. r. o.) při výběru odvodu z elektřiny ze slunečního záření (dále také „solární odvod“) za období srpen až listopad 2013 (rozhodnutí ze dne 11. 11. 2013, č. j. 476996/13/4000-17104-505133, ze dne 22. 11. 2013, č. j. 486438/13/4000-17104-505133, ze dne 20. 1. 2014, č. j. 12862/14/4000-17104-505133 a ze dne 19. 2. 2014, č. j. 39160/14/4000-17104-505133).

[2] Žalovaný zamítl odvolání žalobkyně v záhlaví označeným rozhodnutím. Plátce daně byl povinen srazit nebo vybrat solární odvod a odvést jej svému místně příslušnému finančnímu úřadu. V posuzované věci provedl odvod zákonným způsobem a ve správné výši. Soulad solárního odvodu s ústavním pořádkem potvrdil Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, č. 220/2012 Sb.

[3] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Úvodem poznamenal, že institut solárního odvodu byl do právního řádu zaveden novelou zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), provedenou zákonem č. 402/2010 Sb. Tato právní úprava byla po zrušení zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů v zásadě beze změn převzata do zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie (viz § 14 a násl.). Závěry Ústavního soudu k souladu solárního odvodu s ústavním pořádkem učiněné v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 ve vztahu k novele č. 402/2010 Sb. jsou proto plně použitelné i v nyní posuzované věci a odpovídají na námitky žalobkyně týkající se porušení principu rovnosti, legitimního očekávání a zákazu retroaktivity. Soud proto nosné důvody nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 zopakoval.

[4] Přestože žalobkyně formálně brojila proti nezákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí, žalobní námitky směřovaly spíše proti institutu solárního odvodu jako takovému. Judikatura však již dovodila, že prostřednictvím stížnosti na postup plátce daně se ochrany proti solárnímu odvodu domoci nelze (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2013, č. j. 1 Afs 76/2013 - 57, č. 3000/2014 Sb. NSS, a usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 5. 2014, sp. zn. II. ÚS 1273/14).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojila proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatelka namítla, že zavedení solárního odvodu ve výši 26 % porušuje principy rovnosti, právní jistoty, ochrany legitimního očekávání a zákaz retroaktivity, proto existují důvodné pochybnosti o jeho souladu s ústavním pořádkem. Solární odvod se vztahuje pouze na elektrickou energii vyrobenou ze slunečního záření v zařízeních o vyšším výkonu než 30 kW, která byla uvedena do provozu v letech 2009 a 2010. Výrobci, na něž takto vymezený odvod dopadá, jsou oproti jiným výrobcům elektřiny znevýhodněni. Podle stěžovatelky není solární odvod ve své podstatě daní, ale představuje změnu právního nároku, který byl v minulosti státem garantován. Investoři byli oprávněni očekávat, že zákonná garance patnáctileté návratnosti investice bude dodržena a s tímto vědomím investici provedli. Stěžovatelka byla přesvědčena, že neexistují žádné důvody veřejného zájmu, které by mohly retroaktivní účinky novely č. 402/2010 Sb. ospravedlnit.

[7] S nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 stěžovatelka „*s veškerou úctou a respektem k Ústavnímu soudu České republiky zásadně nesouhlasí*“, neboť umožňuje zákonodárci měnit pravidla téměř libovolně podle momentálních priorit vládnoucích politických stran. Retroaktivitou solárního odvodu jsou dotčeny také zahraniční ekonomické subjekty. Je proto třeba zohlednit závazky České republiky, které jí vznikly na základě smluv o ochraně investic a na základě předpisů Evropské unie v této oblasti. Zahraniční osoby neměly možnost ovlivnit složení politické reprezentace ČR, nelze proto po nich požadovat, aby byly srozuměny se změnou v nahlížení na podporu investic.

[8] Závěrem stěžovatelka připustila, že se ji vědoma desítek soudních rozhodnutí týkajících se problematiky solárního odvodu, z nichž je výsledek i tohoto sporu předvídatelný. S ohledem na skutečnost, že zvažuje možnost zahájení arbitrážního řízení proti České republice, je však její současný postup nutný, neboť jednou ze základních podmínek pro arbitrážní řízení je využití všech možností obrany, které právní řád ČR umožňuje.

[9] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil se závěry městského soudu. Podstatou sporu je tvrzená protiústavnost výběru srážkové daně. Touto otázkou se v minulosti zabýval Ústavní soud a dospěl k závěru, že předmětná právní úprava je ústavně konformní. Dále žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž nelze zohlednit konkrétní dopady solárního odvodu v řízení o stížnosti na postup plátce daně.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud se již zabýval právně a skutkově obdobnými věcmi mezi týmiž účastníky v řadě rozsudků (viz např. rozsudky ze dne 28. 2. 2018, č. j. 6 Afs 286/2017 - 23, ze dne 20. 12. 2017, č. j. 4 Afs 227/2017 - 30, ze dne 24. 5. 2017, č. j. 6 Afs 269/2016 - 27, ze dne 11. 5. 2017, č. j. 3 Afs 109/2016 - 24, nebo ze dne 13. 12. 2016, č. j. 2 Afs 226/2016 - 31). V nyní posuzované věci stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti zcela shodné námitky, soud proto neshledal důvod se od svých závěrů vyslovených v těchto rozhodnutích odchýlit. Ostatně sama stěžovatelka připustila, že na základě dosavadní judikatury je výsledek nynějšího řízení předvídatelný a kasační stížnost podává především z důvodu vyčerpání dostupných vnitrostátních prostředků pro případné zahájení arbitráže proti České republice.

[13] Soud proto pro stručnost plně odkazuje na odůvodnění výše citovaných rozhodnutí a pouze shrne základní důvody, které jej vedly k zamítnutí kasační stížnosti.

[14] Jádro kasační argumentace spočívá v polemice s nálezem sp. zn. Pl. ÚS 17/11, v němž Ústavní soud neshledal rozpor solárního odvodu s ústavním pořádkem.

Vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu jsou ovšem pro státní orgány, včetně Nejvyššího správního soudu, závazná (čl. 89 odst. 2 Ústavy, nález Ústavního soudu ze dne 4. 4. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 5/05). Závěry nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 lze přitom vzhledem k doslovnému převzetí rozhodných ustanovení plně aplikovat i na zákon o podporovaných zdrojích energie, na jehož základě byl vybrán solární odvod v nyní posuzované věci.

[15] Stěžovatelka polemizuje s nálezem sp. zn. Pl. ÚS 17/11 v obecné rovině a nevznáší otázky, jimiž by se Ústavní soud nezabýval. Postačí proto stručně shrnout, že k porušení principu rovnosti Ústavní soud odkázal na svou ustálenou judikaturu, která chápe rovnost jako rovnost relativní. Vzhledem k tomu, že dotační politika státu v oblasti podpory fotovoltaických elektráren (dále jen „FVE“) spočívala ve snaze kompenzovat vysoké náklady na pořízení příslušných technologií, bylo významné snížení investičních nákladů na pořízení solárních panelů právě v roce 2009 a 2010 racionálním základem rozlišování výrobců. Zavedení odvodu z energie vyrobené ve FVE uvedených do provozu v období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2010 tedy spočívalo na zcela legitimních a racionálních důvodech.

[16] K námitce retroaktivity a porušení principu ochrany legitimního očekávání Ústavní soud připustil, že zavedení solárního odvodu působí v zásadě účinky nepravé retroaktivity. Ta je ovšem obecně přípustná. V případě solárního odvodu nebyly naplněny podmínky pro aplikaci zákazu nepravé retroaktivity, který je výjimkou z obecného pravidla její přípustnosti. Zákonodárcem sledované cíle, tj. odvrácení negativních sociálně-ekonomických dopadů spočívajících v podstatném zvýšení ceny elektrické energie pro koncového spotřebitele a regulace státní podpory vzhledem k extrémnímu poklesu investičních nákladů, považoval Ústavní soud za legitimní. Prostředky k naplnění těchto cílů označil za rozumné a přiměřené zejména vzhledem k tomu, že garance patnáctileté návratnosti investice zůstala zachována. Stěžovatelka sice s těmito závěry Ústavního soudu nesouhlasí, ale na podporu svých tvrzení nepřináší jakékoliv konkrétní důkazy.

[17] Městský soud tedy žalobu stěžovatelky správně zamítl, neboť v obecné rovině je úprava solárního odvodu v souladu s ústavním pořádkem a v konkrétní rovině nemohly správní orgány žádným způsobem v přezkoumávané věci zohlednit dopad solárního odvodu na stěžovatelku v řízení o její stížnosti na postup plátce daně. Nemohl tak tím spíše učinit ani městský soud v řízení o žalobě, viz usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 Afs 76/2013 - 57, podle něhož „*konkrétní dopady solárního odvodu na výrobce elektrické energie nelze zohlednit ani v řízení o stížnosti na postup plátce, ani v soudním řízení, které na něj navazuje*“. Ústavní soud potvrdil soulad citovaného usnesení rozšířeného senátu se svým předchozím nálezem sp. zn. Pl. ÚS 17/11 i s ústavním pořádkem např. v nálezu ze dne 13. 1. 2015, sp. zn. II. ÚS 2216/14. Nadto, likvidační účinky solárního odvodu stěžovatelka ani netvrdila.

[18] Shodně jako ve věcech citovaných v odstavci [12] stěžovatelka namítla rozpor solárního odvodu s obecně uznávanými pravidly ochrany investic v Evropské unii a se závazky České republiky vyplývajícími z dvoustranných smluv o ochraně investic poprvé až v kasační stížnosti. Tato námitka je proto nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Krajský (městský) soud totiž musí dostat příležitost se řádně a v úplnosti se všemi žalobními námitkami vypořádat. Pouze tehdy, pokud stěžovatel nemohl důvody v řízení před krajským soudem uplatnit, může o ně opřít kasační stížnost; tak tomu v projednávaném případě nebylo. Krom toho soud podotýká, že stěžovatelka své tvrzení nepodepřela

žádnými konkrétními argumenty a neodkázala ani na konkrétní právní normy, které měly být podle jejího názoru porušeny. Nejvyšší správní soud by se tedy takovou stížní námitkou nemohl pro její obecnost zabývat ani tehdy, pokud by byla uplatněna již v řízení před městským soudem.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[19] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. března 2018

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu